

Sammanträdesdatum
2017-08-08

Dnr 2016/1413-13

§ 173

Förslag till avtal om kollektivtrafik mellan Region Västmanland och länets kommuner**INLEDNING**

Tidigare avtal om kollektivtrafiken i länet trädde i kraft den 1 januari 2012, i samband med den nya kollektivtrafiklagen. Avtalet hade en skrivning som innebar att vid en eventuell regionbildning skulle avtalet upphöra per automatik. Under våren 2017 har därför avtalet uppdaterats och i vissa delar förtydligats. Avtalets skrivningar och slutliga innehåll har beretts och godkänts av den Strategiska regionala beredningen vid dess möte den 2 juni 2017.

Beredning

Bilaga KS 2017/150/1, förslag till beslut i Regionstyrelsen
Bilaga KS 2017/150/2, avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län

Yrkanden

Carola Gunnarsson (C) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar
att hemställa till Region Västmanland att förslag till avtal om kollektivtrafik mellan Region Västmanland och länets kommuner, kompletteras med en möjlighet för de kommuner som så önskar, att införa rabatterade resor inom en kommuns område även för exempelvis landsbygdstrafik.

Hanna Westman (SBÄ) yrkar
bifall till Carola Gunnarssons (C) yrkande.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar
att hemställa till Region Västmanland att förslag till avtal om kollektivtrafik mellan Region Västmanland och länets kommuner, kompletteras med en möjlighet för de kommuner som så önskar, att införa rabatterade resor inom en kommuns område även för exempelvis landsbygdstrafik.

Utdrag
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	--	--	--------------------

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017 -06- 2 9	
Diarienum 2016 / 1413	Aktbilaga 11

Avtal om kollektivtrafik mellan Region Västmanland och länets kommuner

RV

Sammanfattning

Tidigare avtal om kollektivtrafiken i länet trädde ikraft den 1 jan 2012 i samband med den nya kollektivtrafiklagen. Avtalet hade en skrivning som innebar att vid en eventuell regionbildning så skulle avtalet upphöra per automatik. Under våren 2017 har därför avtalet uppdaterats och till vissa delar förtydligats. Avtalets skrivningar och slutliga innehåll har beretts och godkänts av den Strategiska regionala beredningen vid dess möte den 2 juni 2017.

Beskrivning av ärendet

Det tidigare avtalet förhandlades fram inom ramen för VKL under 2011 inför att landstinget fick ansvar att bilda en regional kollektivtrafikmyndighet i enlighet med den nya kollektivtrafiklagen (Lag 2010:1065 om kollektivtrafik). I samband med regionbildningen upphörde avtalet.

Det nya förslaget innehåller en del förtydliganden jämfört med tidigare avtal. Främst finns det tydliggjort hur, och till viss del när, samverkan och dialogen mellan Regionen och kommunerna ska ske. Då den tidigare kollektivtrafikberedningen lades ner i samband med regionbildningen pekas nu den strategiska regionala beredningen ut som ansvarig för att bereda länets kollektivtrafikfrågor.

Invånarperspektiv

Avtalet skapar förutsättningar för att fortsätta utveckla kollektivtrafiken i länet. Bättre kollektivtrafik skapar större möjligheter för länets invånare att resa till arbete, studier och fritidsaktiviteter på ett hållbart och smidigt sätt.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

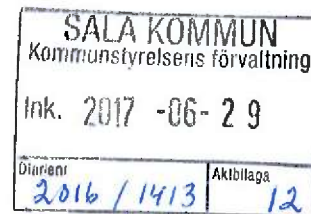
Finansieringen av kollektivtrafiken i länet fördelas på samma sätt som i tidigare avtal. Det innebär att regionen finansierar underskottet i tågtrafiken samt i den regionala stombusstrafiken och kommunerna finansierar övrig inomkommunal kollektivtrafik, se bilaga till förslag till avtal.

Miljökonsekvenser

Avtalet skapar förutsättningar för att fortsätta utveckla kollektivtrafiken i länet. Bättre kollektivtrafik leder till att fler resenärer väljer kollektivtrafiken istället för bilen vilket ger positiva miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen föreslår att fullmäktige beslutar**
att godkänna förslag till avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län.

AVTAL OM KOLLEKTIVTRAFIK I VÄSTMANLANDS LÄN

1. PARTER

Detta avtal ("Avtalet") ingås mellan Region Västmanland ("Regionen") och samtliga kommuner i Västmanlands län (gemensamt "Kommunerna").

- 1.1** Kollektivtrafiken är av stor vikt för hela länets utveckling. Regionen och kommunerna är överens om att gemensamt ta ansvar för att utveckla och skapa en attraktiv kollektivtrafik för hela länet. För att uppnå det krävs ett nära samarbete och samråd mellan Regionen och kommunerna, men även med invånare, näringsliv, andra myndigheter och övriga intressenter. Samsyn ska eftersträvas genom löpande dialog och samråd.

2. KOLLEKTIVTRAFIKMYNDIGHETEN

- 2.1** Regionen och Kommunerna är jämlikt 2 kap 1 § lagen (2010: 1065) om kollektivtrafik ("kollektivtrafiklagen") överens om att Regionen från och med den 1 juli 2017 fortsatt skall bära ansvaret för den regionala kollektivtrafiken i Västmanlands län.
- 2.2** I enlighet med 2 kap 2 § kollektivtrafiklagen skall Regionen vara regional kollektivtrafikmyndighet för Västmanlands län.
- 2.3** Kollektivtrafikmyndigheten skall handha de uppgifter som ankommer på myndigheten enligt kollektivtrafiklagen. Kollektivtrafikmyndigheten har således bl.a. ansvar för framtagande och beslut om trafikförsörjningsprogram och allmän trafikplikt.
- 2.4** Kollektivtrafikmyndigheten skall ej vara genomförare av trafikuppgifterna utan skall genom helt eller delägda bolag eller självständiga entreprenörer tillse att erforderlig kollektivtrafik inom Västmanlands län och till angränsande län genomföres.
- 2.5** Kollektivtrafikmyndighetens beslutande organ är kollektivtrafiknämnden som utgör en nämnd i Regionen. Kollektivtrafiknämndens ledamöter väljs av fullmäktige i Regionen.
- 2.6** Till kollektivtrafiknämnden skall det finnas en beredning med representation från Kommunerna och Regionen. Från 2017-01-01 fungerar den strategiska regionala beredningen (SRB) som beredning för kollektivtrafikfrågor i länet.

3. REGIONENS OCH KOMMUNERNAs ROLLER OCH ANSVAR

- 3.1** Trafikförsörjningsprogram och förslag till beslut om allmän trafikplikt utarbetas i nära samverkan mellan Kollektivtrafikmyndigheten och Kommunerna i enlighet med Kollektivtrafiklagen. Fokus ska läggas på förankring och dialog inför fastställandet av kommande trafikförsörjningsprogram och kommunerna ska beredas möjlighet att inkomma med remissvar.
- 3.2** Kollektivtrafikmyndigheten ansvarar för planering av all regional kollektivtrafik i enlighet med kollektivtrafiklagen. I detta planeringsansvar ligger att i största möjliga utsträckning samordna och anpassa den inomkommunala trafiken med den regionala buss- och tågtrafiken.
- Kommunerna ska beredas ett stort inflytande över den trafik man själva beställer och finansierar.
- Planeringsprocessen, se bilaga 1, innebär att samråd sker löpande under året. Under mars månad kommuniceras respektive kommuns kollektivtrafik-kostnader för kommande år baserat på det önskade trafikutbudet. Fastställandet av trafikrambudget för kommande år sker i månadsskiftet mars/april av kollektivtrafiknämnden. Kommunerna bekräftar därefter trafikrambudgeten för respektive kommun senast per den 15e april. Efter bekräftad trafikrambudget finns för kommunerna ingen möjlighet att minska volymen på den inomkommunala trafiken för nästkommande år. Tillköp för kommande år är dock möjligt.
- 3.3** Kollektivtrafikmyndigheten tillhandahåller stomtrafik (som detta begrepp definieras i bilaga 2). Väsentliga förändringar i stomtrafikutbudet ska i god tid kommuniceras med berörda kommuner.
- Kommunerna beställer stadstrafik, lokal landsbygdstrafik, kompletteringstrafik, båttrafik och övrig trafik (som dessa begrepp definieras i bilaga 2) av Kollektivtrafikmyndigheten och ansvarar för det ekonomiska underskott som uppkommer för beställd trafik. Parternas ansvar för det ekonomiska underskottet för viss trafik regleras närmare i bilaga 2.
- 3.4** Kollektivtrafikmyndigheten ansvarar för de tekniska stödsystem som behövs för att bedriva kollektivtrafiken i länet i form av exempelvis biljettmaskinsystem och realtidssystem, samt för de övriga kostnader som inte går att direkt härleda till viss trafik.
- 3.5** Kollektivtrafikmyndigheten råder över och beslutar om taxor inom kollektivtrafiken i Västmanlands län, med undantag av stadstrafiken och båttrafiken som respektive kommun bestämmer.
- 3.6** Kollektivtrafikmyndigheten ska tillhandahålla aktuell statistik över trafikutbud, resandet och kundnöjdhet.

4. SKOLSKJUTS

- 4.1 Enligt skollagen (2010:800) ansvarar kommunerna för skolskjutsar. För att samordna och effektivisera denna trafik har Kommunerna möjlighet att teckna separata överenskommelser med Kollektivtrafikmyndigheten som innebär att Kollektivtrafikmyndigheten och kommunen träffar ett uppdragsavtal där det närmare regleras i vilken omfattning myndigheten skall bistå kommunen vid upphandling, planering och genomförande av skolskjutsverksamhet, varvid kommunen bär samtliga kostnader för trafiken och Kollektivtrafikmyndighetens tjänster.
- 4.2 Kollektivtrafikmyndigheten åtar sig att ansvara för länets gymnasieelevers skolresor, med undantag för elever vid gymnasiesärskolas resor vilka omfattas av punkt 4.1. Gymnasieeleverna förses med s.k. skolkort för resor till/från skolan under skoldagar genom att kommunen köper periodkort från Kollektivtrafikmyndigheten för resor på den allmänna linjetrafiken till ett av Kollektivtrafikmyndigheten fastställt pris. Resans längd ska överstiga 6 km om inget annat avtalats mellan Kollektivtrafikmyndigheten och respektive kommun. Respektive kommun ansvarar för kostnaderna för sådana resor.

5. AVTALSTID M M

- 5.1 Avtal gäller från och med den 1 juli 2017 och därefter tillsvidare med 18 månaders uppsägningstid.
- 5.2 I händelse av uppsägning av Avtalet, eller om någon av parternas beslut att ingå Avtalet upphävs genom lagakraftägande dom, skall ny förhandling genomföras mellan Regionen och Kommunerna.
- 5.3 Uppsägning av Avtalet skall ske skriftligt och sändas med rekommenderat brev till samtliga parter i Avtalet.

6. AVTALET S PÅVERKAN PÅ ÖVRIGA AVTAL

- 6.1 Såvitt gäller tiden från och med den 1 juli 2012 ersätter Avtalet punkt 7 och bilaga 1 i det konsortialavtal mellan Landstinget och Kommunerna avseende Västmanlands Lokaltrafik AB som träffades under 2008. Punkt 2 i nämnda konsortialavtal skall fortsättningsvis gälla med de ändringar som föranleds av kollektivtrafiklagen och Avtalet.
- 6.2 Uppdragsavtalet mellan å ena sidan Landstinget och Kommunerna och å andra sidan Västmanlands Lokaltrafik AB som träffades under 2008 skall fortsätta att

gälla med den ändringen att punkt 1 i uppdragsavtalet upphörde att gälla den 31 december 2011 och att det ansvar för bolagets underskott som regleras i punkt 2 i uppdragsavtalet istället skall fördelas på det sätt som följer av punkt 3 ovan.

Det kompletterande uppdragsavtalet avseende Citybanan som ingicks mellan i föregående stycke nämnda parter under 2009 skall fortsätta att gälla oförändrat.

7. GODKÄNNANDE

För Avtalets giltighet krävs att det godkänns av såväl fullmäktige i Regionen som fullmäktige i envar av Kommunerna, eller i enlighet med respektive fullmäktiges tidigare beslut.

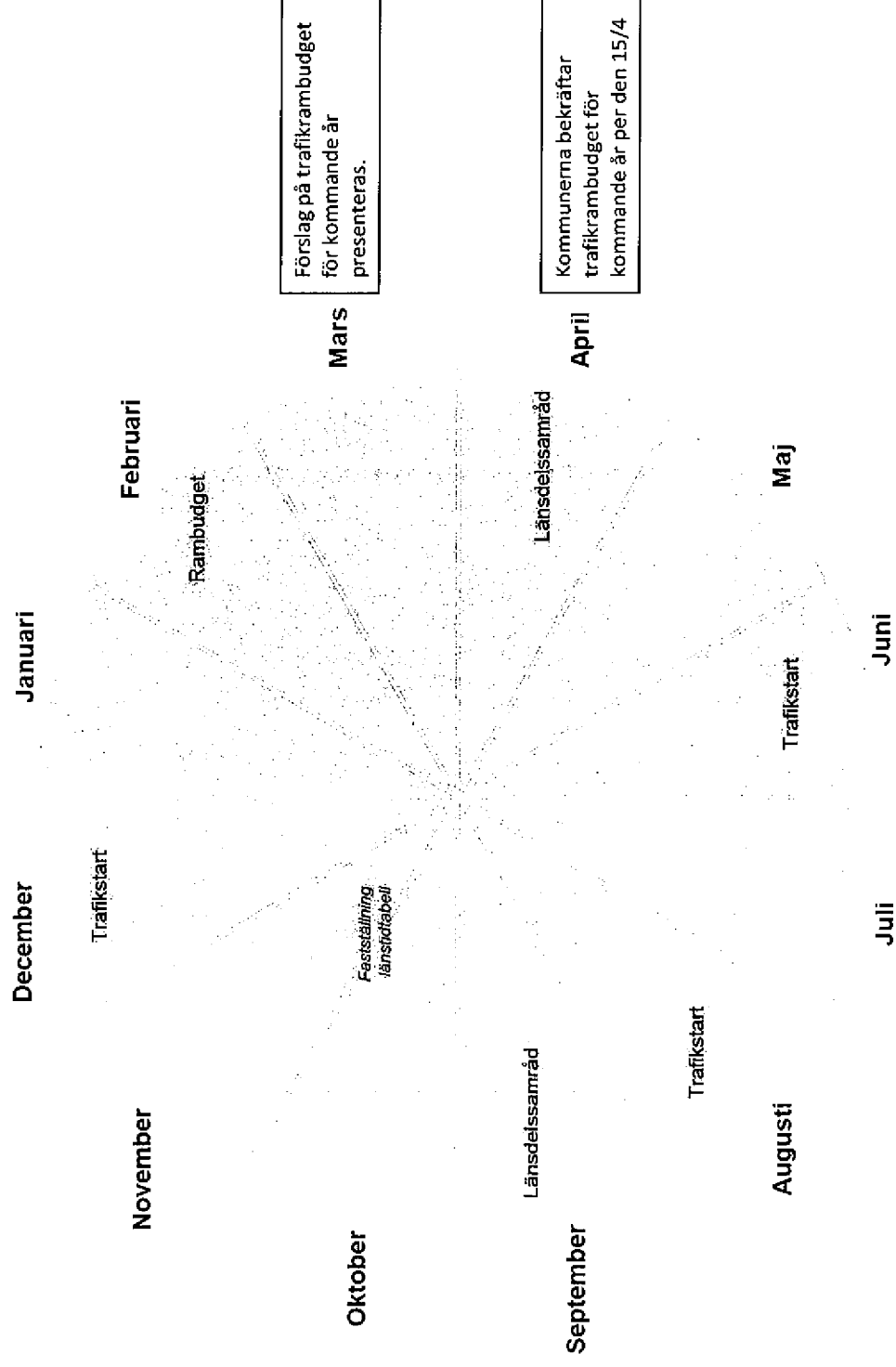
Detta avtal har upprättats elva likalydande exemplar och utväxlas mellan parterna.

Västerås den För Region Västmanland	Arboga den För Arboga kommun
Fagersta den För Fagersta kommun	Hallstahammar den För Hallstahammars kommun
Kungsör den För Kungsörs kommun	Köping den För Köpings kommun
Norberg den För Norbergs kommun	Sala den För Sala kommun

Skinnskatteberg den För Skinnskattebergs kommun	Surahammar den För Surahammars kommun
Västerås den För Västerås stad	

Planeringsprocess kollektivtrafik

Bilaga 1

**Mellan hållpunkterna
sker tjänstemanna-
avstämmingar och
underlag tas fram –
statistik, färdvägsbesikt-
ningar, dialog med
entreprenörer etc.**

**Strategisk regional
beredning samman-
träder 6 ggr/år.**

Bilaga 12

ANSVAR AVSEENDE UNDERSKOTT FÖR GENOMFÖRANDE AV TRAFIKUPPDRAG

Nedan används begreppen trafikknstnader, övriga knstnader, stomnät, stomtrafik, stadstrafik, kompletteringstrafik, båttrafik och övrig trafik m.m. I kollektivtrafiklagen ryms samtliga nedan beskrivna trafikbegrepp inom benämningen regional trafik. Vad som avses med dessa begrepp framgår av följande definitioner:

Trafikkostnader	De knstnader som respektive kommuner och landstinget ansvarar för, d.v.s. nettokostnad efter fördelning av intäkter och knstnader på respektive uppdrag. Dessa knstnader ingår inte i skatteväxlingen mellan kommunerna och landstinget.
Övriga knstnader och intäkter	Sådana knstnader och intäkter som inte på ett naturligt sätt kan fördelas som trafikintäkt eller trafikknstnad på trafikslag eller linjer. Exempel på sådana knstnader är trafikplanering, ledning, marknadsföring och tidtabeller, infrastruktur (som trafikupplysning, biljettmaskiner och väderskydd) och vissa lokal-knstnader. Exempel på sådana intäkter är reklamintäkter från väderskydd. Dessa knstnader ansvarar landstinget för efter genomförd skatteväxling.
Stomnät	Den överordnade kollektivtrafiken i länet sker på ett stomnät. Stomnätet består av relationer mellan huvudorter inom länet och huvudorter i angränsande län. Med huvudort menas här kommunernas centralort.
Stomtrafik	Kollektivtrafik på stomnätet kallas stomtrafik. Stomtrafik kan finnas på väg eller på järnväg. Trafik med båda ändpunkterna inom samma kommun kan inte vara stomtrafik.
Stadstrafik	Stadstrafik är trafik i större tätorter och vars linjesträckning begränsas till respektive tätort.
Kompletteringstrafik	Kompletteringstrafik erbjuds områden som har ett gångavstånd som överstiger 1200 meter till en hållplats med ett visst minimiutbud. Trafiken utförs helgfri måndag – fredag mellan klockan 09.00- 14.30.
Landsbygdstrafik	Med landsbygdstrafik på väg avses sådan trafik inom myndighetens ansvar som inte utgör stomtrafik, stadstrafik eller kompletteringstrafik.

Båttrafik	Med båttrafik avses trafik för passagerarbefordran som körs efter tidtabell eller efter anrop.
Övrig trafik m.m.	Med övrig trafik m.m. menas trafik, taxesubvention etc. som enskild kommun eller landstinget beställt som inte ingått i gjord beställning/budget för gällande verksamhetsår.

A. ÖVRIGA KOSTNADER OCH INTÄKTER

Efter att skatteväxling genomförts avseende övriga kostnader och intäkter ansvarar landstinget för framtida underskott inom definitionen av begreppet.

B. STOMTRAFIK

B1) Vid detta avtals tecknande utgör VL:s godkända rambudget för 2012 utgångspunkt för den stomtrafik som myndigheten ansvarar för 2012.

B2) ÖVRIG TRAFIK

För den övriga trafik, enligt definitionen ovan, som landstinget beställer faller underskottet till 100 % på landstinget.

C. AV KOMMUNERNA BESTÄLLD TRAFIK

C1) STADSTRAFIK

Respektive kommun ansvarar till 100 % för underskott, exklusive övriga kostnader enligt definitionen ovan, inom ramen för gjord beställning av stadstrafik och som utförs inom kommunen. VL:s godkända rambudget för 2012 utgör utgångspunkt för den trafik som myndigheten kommer att bedriva 2012.

C2) LANDSBYGDSTRAFIK

Trafik som inte är Stomtrafik, stadstrafik eller kompletteringstrafik utgör lokal landsbygdstrafik på väg. Den del av underskottet som är att hänföra till beställning av lokallandsbygdstrafik faller till 100 % på den kommun inom vilken trafiken utförs.

C3) KOMPLETTERINGSTRAFIK

Den del av underskottet som är att hänföra till kompletteringstrafik faller till 100 % på den kommun där trafiken utförs.

C4) BÅTTRAFIK

Den del av eventuella underskott som är att hänföra till båttrafik faller till 100 % ut på den kommun som inom vilken trafiken utförs.

C5) ÖVRIG TRAFIK

För den övriga trafik, enligt definitionen ovan, som en kommun beställer faller underskottet till 100 % på den kommunen.